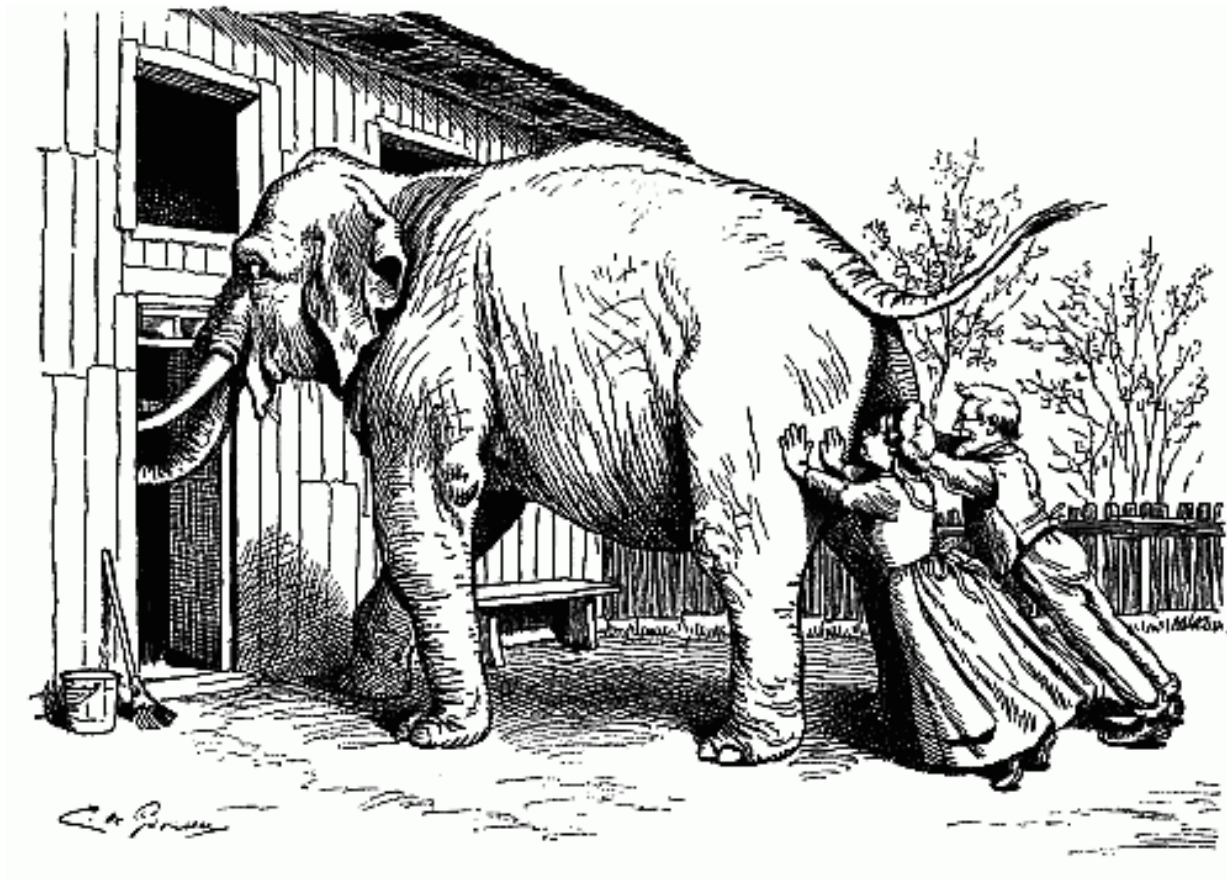

VOOR DE NAUWE POORT

Meditatie ds. Gerard Rinsma zondag 21 augustus 2016
14de zondag na Trinitatis

Profetenlezing: Jesaja 30:15-21

Evangelielezing: Lucas 13:22-30

OVERWEGING

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Ik heb in Rio wel een paar keer jaloers gekeken naar mijn methodistische collega's. Niks geen warme toga's, niks geen uitgewerkte preek met voetnoten, maar gewoon op sandalen en alleen een bijbel in de hand gewoon preken voor het lieve vaderland weg. Ook al konden we het niet volgen, aan de intonatie konden we vermoeden waar de voorganger het over had.

Ik weet niet of u er blij van zou worden, maar bij het lezen van de tekst van vandaag realiseerde ik me opeens dat Jezus in zijn aardse dagen ook geen tekstverwerker had en snel even dingen kon opzoeken op internet. Ook hij – als we de evangeliën mogen geloven – lijkt het allemaal uit z'n hoofd te doen: de preken, de gelijkenissen. En dat allemaal onderweg op reis naar Jeruzalem.¹ Dus ik vermoed dat het in de openlucht is geweest, gewoon op straat.

En dan zijn er steeds mensen, die Jezus aanspreken en hem een vraag stellen. Iemand uit de schare zeide tot Hem: Meester, zeg tot mijn broeder, dat hij de erfenis met mij dele.² En een ander: Ik zal U volgen, waar Gij ook heengaat. En nog een ander: wat moet ik doen om het eeuwige leven te beërven?³ En vanmorgen horen we weer een ander vragen: Heer, zijn er maar weinigen die worden gered?

Eigenlijk een gekke vraag. In zijn plaats zou ik hebben gevraagd: kunt u zeggen hoeveel er gered zullen worden? Dat is een open vraag. En in het pastoraat heb ik geleerd dat je geen gesloten vraag, waarop je enkel met ja of nee kunt antwoorden moet stellen, maar open vragen. Zodat er ruimte is om te vertellen. Maar deze man gunt Jezus die ruimte dus blijkbaar niet. Het zijn van die vragen die hem bijna het mes op de keel zetten. Maar die vraag van die man verraadt een speciale achtergrond; hij wil weten wie er het Koninkrijk van God binnen gaat, waarover Jezus net gesproken heeft.

---

¹ Luke 9:6 Zij gingen heen en trokken de dorpen langs, overal het evangelie predikende en genezingen doende
Luke 13:22 En Hij trok verder langs steden en dorpen, predikende en reizende naar Jeruzalem.

² Luke 12:13

³ Luke 10:25 25

En dan moeten we ons realiseren dat Jezus net een conflict achter de rug heeft. Over het mogen genezen op sabbat. Want daaraan voorafgaand was er in de synagoge een vrouw, die helemaal krom was en met geen mogelijkheid rechtop kon staan. Als Jezus haar dan ziet, roept hij haar bij zich, zegt: 'U bent verlost van uw ziekte,' en legt haar de handen op, waarop de vrouw meteen rechtop gaat staan en God looft.

Als het hier zou gebeuren in onze kerk, zouden we misschien ook gek opkijken; dus het zal ons, denk ik, niet verwonderen, dat de leider van de synagoge boos wordt, maar dan niet omdat hij de eredienst verstoort, maar omdat hij het uitgerekend op de sabbat doet.

"Zes dagen zijn er om te werken", zo houdt hij de menigte voor, "kom dus op die dagen om u te laten genezen en niet als het sabbat is!" Waarop het steekspel losbarst en Jezus hem onder de neus wrijft: "Maakt jullie niet allemaal op sabbat zijn os of ezel los van de voederbak om hem te laten drinken? Ja toch? Mocht dan deze vrouw, die een dochter is van Abraham en al achttien jaar door Satan geboeid werd gehouden, mocht zij op sabbat niet uit deze boeien worden losgemaakt?"

Duidelijker kan Jezus zijn aardse missie niet onderstrepen. Juist op de sabbat, de dag dat Israël, het joodse volk, haar bevrijding uit de slavernij uit Egypte gedenkt⁴, juist op sabbat mogen mensen worden bevrijd van de boeien, die hen geketend houden.

Maar juist daardoor ontstaat er ook de scheiding van de geesten: Jezus' tegenstanders staan beschaamd tegenover een menigte, die verheugd is over de machtige daden die ze door hem zien gebeuren.⁵

En door Lucas de evangelist wordt deze genezing - of beter bevrijding uit de boeien van de slavernij - direct gerelateerd aan het Koninkrijk van God. Overal dus waar mensen hun vrijheid herwinnen, herkrijgen, wordt het Koninkrijk van God zichtbaar, nee, niet alleen zichtbaar, daar is het aan het werk.⁶

---

⁴ Deut. 6:6-12 'Ik ben de HEER, uw God, die u uit Egypte, uit de slavernij, heeft bevrijd.

Neem de sabbat in acht, zoals de HEER, uw God, u heeft geboden; het is een heilige dag. Zes dagen lang kunt u werken en al uw arbeid verrichten, maar de zevende dag is een rustdag, die gewijd is aan de HEER, uw God; dan mag u niet werken. Dat geldt voor u, voor uw zonen en dochters, voor uw slaven en slavinnen, voor uw runderen, uw ezels en al uw andere dieren, en ook voor vreemdelingen die bij u in de stad wonen; want uw slaaf en slavin moeten evengoed rusten als u. Bedenk dat u zelf slaaf was in Egypte totdat de HEER, uw God, u met sterke hand en opgeheven arm bevrijdde. Daarom heeft hij u opgedragen de sabbat te houden.

⁵ Lucas 13:17

⁶ Lucas 13:20-22 En opnieuw zei hij: 'Waarmee zal ik het koninkrijk van God vergelijken? Het lijkt op zuurdesem die door een vrouw met drie zakken meel werd vermengd tot alle meel doordeesemd was.'

En Jezus vergelijkt dat met zuurdesem, die door een vrouw met met drie zakken meel wordt vermengd tot alle meel doordesemd is.⁷

Ook al ben je geen bakker, we begrijpen dat dit hard werken is. ‘Drie’ betekent in de Bijbel altijd een volheid, die alles omvat. De vrouw maakt dus geen brood voor zichzelf alleen, maar voor een hele groep: het is ook voor vele anderen, eigenlijk voor iedereen bestemd. Ze doet de gist bij al dat meel en gaat kneden. Heel zwaar werk, stelt u zich dat maar eens voor. Geen broodmachine, gewoon met de handen, de mouwen opgestroopt. Kneden, uitrollen, hard met het deeg op de tafel slaan, dat is de manier. Het deeg moet eerst rijzen en dat kost tijd. De vrouw heeft geduld nodig. De gist moet haar werk doen. Pas als het deeg gerezen is kan het brood in de oven. Er moet warmte bij. Dan is het klaar: het kan als voedsel dienen voor velen.

Met zo’n hard werkende vrouw vergelijkt Jezus het Koninkrijk van God. Het gaat niet vanzelf, er is inspanning voor nodig én vertrouwen. Kijk, ik heb een hele morgen verf zitten mengen, maar dan zie je tenminste nog dat de kleur verandert; bij zuurdesem is dat onzichtbaar en moet je je er maar op vertrouwen dat alle deeg doorkneet raakt.

En zo heb ik ook met bewondering en respect gekeken naar die nederlandse man, die al dertig jaar lang zijn leven heeft gewijd aan het redden van straatkinderen. Vaak tegen de klippen op, vaak ook tegen-gewerkt, soms dwars gezeten. Enfin, ik heb er vorige week al wat over verteld. Maar als je dan het resultaat ziet: kinderen, die glunderend staan te zingen: jongeren, die olympische medailles halen en volwassenen, die getuigen hoe ze gered zijn uit de goot, dan heb je het gevoel dat je het Koninkrijk van God bijna zichtbaar aan het werk ziet.

Natuurlijk, als je dat afzet tegen de totale armoede en het totale aantal kinderen en het totale aantal slopen wijken, dan is het een druppel op een gloeiende plaat. En lijkt de situatie volkomen uitzichtloos. Maar uitgerekend dat spreekwoord komt niet in het woordenboek van Jezus voor, trouwens in de hele bijbel niet. Maar wel dat van een mosterdzaadje, dat iemand meenam en in zijn tuin zaaide, waarna het groeide en een grote struik werd, waar de vogels van de hemel in de takken kwamen nestelen.⁸

7

⁸ Lucas 13:18-20

Zijn het weinigen, die behouden worden? vraagt de man. Dan doelt hij niet op de kinderen, maar op zichzelf. En hij heeft er weinig vertrouwen in. Hoe kan ik weten dat jij, Jezus, het bij het goede eind hebt? Jij met je radicale barmhartigheid, jij met je nieuwe interpretatie van ons oude geloof. Jij, die bevrijding preekt en mensen geneest?

Waarop Jezus zegt: hoeveel er gered zullen worden maakt niet uit, zorg jij er voor om door de smalle deur naar binnen te gaan, want velen; Nee, het staat er zelfs nog iets sterker: Doe alle moeite, in de NBG: strijdt om in te gaan. En dan moeten we niet denken aan duwen, trekken, dringen, maar aan de inzet van de olympische sporters om goud te halen.⁹ Strijden in de sportieve zin: je tot het uiterste inspannen om de eerste prijs te halen. Zoals de apostel Paulus de mensen in Korinthe voorhoudt: Weet u niet dat van de atleten die in het stadion een wedloop houden er maar één de prijs kan winnen? Ren als de atleet die wint. Iedereen die aan een wedstrijd deelneemt beheerst zich in alles;¹⁰ En reken maar dat ze dat in Korinthe begrepen, want in de tijd dat Paulus het schreef, waren de olympische spelen ter ere van Zeus Olympus de belangrijkste sportieve manifestatie in heel de oudheid.¹¹

Ik fietste deze week langs Wartena; en toen zag ik aan de toren een gouden wimpel. En op een vaandel: Marrit. En misschien kunnen we dat van de topsporters leren: ze hebben een heel duidelijk doel voor ogen. En dat doel is: goud. Zonder doel zijn trainingen zinloos en krijg je niemand gemotiveerd

⁹ **avgwni, zomai** engage in an (athletic) contest [1 Cor 9:25](#); fight, struggle, strive [J 18:36](#); [Col 4:12](#); [1 Ti 4:10](#); strain every nerve [Lk 13:24](#). [agonize] [pg 3]

¹⁰ 1 Kor. 9:20

¹¹ De Olympische Spelen (Oudgrieks: Ὀλύμπια, Olymḗpia; Ὀλυμπιάς, Olymḗpiás; Ὀλυμπιακός ἀγών, Olymḗpiakós agón) waren in de oudheid de om de vier jaar ter ere van Zeus Olymḗpios gehouden sportwedstrijden waaraan een groot aantal Griekse poleis deelnamen. Deze spelen zijn genoemd naar het plaatsje Olympia waar ze gehouden werden en waren de belangrijkste en meest prestigieuze van de vier Panhelleense spelen (ἄγῶνες /ágonēs). De deelnemers waren mannen; ze namen naakt deel aan de sportwedstrijden (zie ook gymnasion). De eerste Olympische Spelen worden traditioneel in 776 v.Chr.[1] geplaatst en zouden tot 393 n.Chr. ononderbroken worden gehouden, kort nadat keizer Theodosius I in een edict had bevolen dat alle cultusplaatsen van de Oud-Griekse godsdienst moesten worden verlaten. Hij verbood alle heidense spelen.[2]

En daarom zegt Paulus, ren ik niet als iemand die geen doel heeft, vecht ik niet als een vuistvechter die in de lucht slaat. Nee, zegt hij, ik hard mezelf en oefen me in zelfbeheersing, want ik wil niet aan anderen de spelregels opleggen om uiteindelijk zelf te worden gediskwalificeerd. Kortom, mijn doel is, zegt Paulus, om geloofwaardig te blijven. Mijn spreken moet in overeenstemming zijn met mijn handelen.

En wat is het doel, dat Jezus de man voorhoudt? Het bereiken van de smalle deur, de enge poort om daar naar binnen te gaan. Waarbij Jezus, of althans Lucas, denkt aan de regels van palm 118:20 "Dit is de poort die leidt naar de HEER, hier gaan de rechtvaardigen binnen."

Om die reden lieten vroeger de eerste christenen zich dicht in de buurt van een martelaar begraven; dan waren ze ervan verzekerd dat ze bij dag van de wederopstanding met Hem of haar zouden kunnen meeliften. Maar eigenlijk is dan al te laat. Het gaat om die leven van ons nu. Het gaat om de invulling van ons leven voor de dood. Het gaat om ons leven hier op aarde. Waardoor laten we ons leiden? Door welk doel? En die vraag stel ik ook aan mezelf, nu ik terug ben in Nederland. Daar in Rio was het voor mij heel duidelijk: niet het olympisch goud, maar het redden van straatkinderen uit de klauwen van drugs, geweld en prostitutie. Hen helpen de andere poort te bereiken. De poort naar de stad, de poort naar een veilig bestaan, naar een eerzaam beroep, naar een eerlijk leven. Ja, inderdaad, bijna letterlijk uit de hel vandaan. En als je dan ziet, dat sommigen die poort ook echt bereiken en op hun beurt andere kinderen weer gaan helpen. Ik zou het u allemaal gunnen en wensen om zo – ook al ben ik 57 jaar en zit ik al bijna 30 jaar onafgebroken in het vak - leerling te mogen zijn en getuige van. Om te ontdekken waar het Jezus ooit om begonnen was. En zou ik u gunnen dat de woorden van Jesaja net zo voor u zouden oplichten:

Hij die jullie onderricht gaf, zal zich niet langer verbergen. Met eigen ogen zul je je leermeester zien, met eigen oren zul je een stem achter je horen zeggen: 'Dit is de weg die je moet volgen. Hier moet je rechts. Ga daar naar links.'¹²

---

¹² Jesaja 30:20-21